

NAZAJ K NARAVI!

(MISLI OB POMLADANSKIH IZLETIH)

Z omahajočimi korski je letos prihajala pomlad, nazadnje nas je pa razkošno obseila s cvetjem in zelenjem. Ali se vidiš sončno deželico okrog Semita, vso pokrito z belim in rožnatim cvetjem, češnjeve gaže v Brusnicah pod Gorjanci? Pa ne same tukaj, vspavšod je vzobretelo cvetje in zelenje, slavšek pa letos celo tam prepeva, kamor ga že nekaj let ni bilo.

Pomlad prodira, če nisno zakorenjeni, tudi v nas in odplovila žlindro in udov, trupa in glave. Useđline, ki jih zapustijo v nas v dolgi zimi slab zrak, skril v strasti, našla je odpriavimo svobodni vseh vez v svobodni naravi.

Ce ne verjamem, da je vse to

Zato pusti vas skrbti in globokoumna premisljevanja doma! Zunaj, na polju in v gozdu bo sonce samo zate sijalo, senca te bo hladila, ptice ti bodo prepevale, veverica te bo prisila pogledati, travne in cvetnice se ti bodo priklanjale in modroče potončice se bodo s teboj apogledovali. Se v utrujenosti boš užival, ko boš prišel k studencu in v Dom Vinka Paderšiča, tako da ti bo krasen razgled izpred koče in s koščicami proti Tovarni še kar za nameščen.

Začeli se bodo šolski izleti. Pravijo, da planinštvo šolski izleti, ne bo toliko spodrsljajev in prekrškov v bodočnosti utruja. Res se otroci utrudijo, preden dosegajo vrh gore, toda ta utrujenost je prijetna. Vzbuja nam zavest, da smo prengalili strme pot, da smo se povzpeli v višave, od koder uživamo lep razgled. Miladina, ki pride na goro, je sicer utrujena, toda veseli in razigrana. Kakšno silko pa nam nudijo pogoste šolski izleti, ko miladine, preutrujene in nepresepane in sitne od dolge vožnje, ne zanimali prav nič več, pa čeprav bi bilo še tako lepo in zanimivo!

Ljudskošolski otroci, če ne pretiravamo, sijajo zmagujejo izlete na naše gore, kaj žele gimnaziji! S šolskimi izleti na gore bodo otroci dobili veselje do planinštva, da bodo pozneje rajšči hodili v naravo, na pojma in v gozdove ter na naše gore. Tem bodo sproščali svoje bujne sile, namesto da "posadili po gostinah in pijačevale ter prepevali znano hymno: »Že dobro nismo pili ga...»

Ne samo šole, temveč vse množične organizacije bi morale v tem pogledu kaj več storiti kot doslej, da odvremeno mladino iz kremljev alkoholizma in poleg športa in telovadbe nudimo in pokažemo, še druge veje udejstvovanja in izvajanja, in sicer predvsem planinštvo, ki krepi in razvija telesne in duševne sposobnosti mladih ljudi.

Kako lepo je bilo lansko poletje neko nedeljo na Gorjancih, ko je naredila večja skupina fantov in deklet iz Straže

res, poskusil. Ne bo ti žal! Ce bo večkrat napravil podobne izlete, boš spoznal, da ima Gospodina na Gorjancih čudovito zdravilno moč, da pa imamo tudi drugod po naši pestri. Dolenjski več studenčev, ki imajo podoben učinek. Ključ Gorjanec se pridružuje Mirnu gorico, kjer bo v kratkem času do-

Kdo v zatotih sobeh še ni popolnoma otopel in se uživa lepote valujajočega žitnega polja, cvetče ajde, žumenja gozdov, skrivnostne tisine stoltnih bukev, ta bo našel svoj mir in se bo zares odpodil od prenapomoga dela.

Ljudje, ki posname Trdinove Bjake in Gorjanci, na verjamajo v zdravilno moč studenca Gospodinje. Mislijo, da je to le bajka. Toda Gospodinja ima zares posebno moč. Kdo se napije ta vode in se v njej ob večerni zarji umilje in to ob jutranji zarji zoper ponovi, bo prerojen in pomlajen. Težave v življenju bo laže prenašal. Res pa je, da vsakdo, ki piše iz tegega studenca, ne bo užival njegovih čudovitih dobrok. K studentu mora priti pripravljen.

Ce greš na izlet s skrbjo in ne prestane premisljuješ, kako in kaj, imaoš od izleta edino to, da dihas čist zrak. Za vse druge vrednote, ki bi jih našel, pa si samega boste ogoljali. Vsa kemu delovnemu človeku je potreben po delu oddih in počitek. Ne prestane delo človeka ubije, in ga naredi nesposobnega, da bi dal kaj boljšega od sebe. Res je: delo je osnova človeškega življenja, delo je ustvarjalni človek, toda delo, ne garancija! Počitek je prav zato potreben, da bomo laže in uspešne lahko delali.

V letu 1953 je imelo podjetje gradbišča v Kočevju, Velikin Blokhan, Rakenu, Ribnici, Koštelu in Delnicah. Na vseh teh gradbiščih so bili zgrajeni objekti, ki so v ponos podjetju in vsemu okraju. Poleg teh

Spiošno gradbeno podjetje "Zidar" v Kočevju se je začelo po raznih preosnovah razvijati še nekako po letu 1951. Veliko težje je moral prenagati celoten kolektiv in vodstvo, da so se dvignili iz zaostega poslovanja in pomanjkanja mehanizacije.

Delavski svet je imel letos 9. aprila zasedanje, na katerem so potrdili zaključni račun podjetja za leto 1953, ki priča o izrednem napredku podjetja.

V letu 1953 je imelo podjetje gradbišča v Kočevju, Velikin Blokhan, Rakenu, Ribnici, Koštelu in Delnicah. Na vseh teh gradbiščih so bili zgrajeni objekti, ki so v ponos podjetju in vsemu okraju. Poleg teh

gradbišč so v sklopu še stranske obrati, ki so sedaj dobro mehanizirani in v veliko potom glavnih dejavnosti. Mehanična delavnica, mizarstvo, betonarna, teracerstvo, mehanično tesarski obrat, steklarstvo, pleskarstvo, kovačija, elektromonterska in vodovodna instalacijska delavnica zapošljuje nad 150 kvalificiranih delavcev. V veliko pomoti podjetju je tudi lastni avtopark in prevozništvo na vpremo. Lani je bilo nabavljenih veliko gradbenih strojev, tako da je podjetje sedaj sposobno prevzeti vsako delo visoke ali nizke gradnje. Veliko izpopolnitve in napredek podjetja kaže že vrednost osnovnih sredstev. Na dan popisa so bila osnovna sredstva ocenjena na 16 milijonov, v teku leta je bilo pa nabavljeno toliko novega, da je sedaj bilančna vrednost osnovnih sredstev 60.530.691 dinarjev. Delovni kolektiv sestavlja sedaj 850 delavcev, 3 inženirji, 10 tehnikov in 12 delovodij. Z ozirom na letosnjo dela pa bo treba povisiti stalež na 1400 ljudi.

Bilanca je pokazala tudi velik porast proizvodnje. Zanimivo je, da je primerjati s prejšnjimi leti. Proizvodnja je bila realizirana v letu 1950 na 7 milijonov, 1951 na 18 milijonov, 1952 na 105 milijonov in leta 1953 na 348 milijonov dinarjev, kar se izraza v knjigovodskem prometu za leto 1950 — 100 milijonov, 1951 — 142 milijonov, 1952 — 845 milijonov in za leto 1953 — 3 milijarde 285 milijonov.

Ceprav je bilo veliko narejeno za izboljšanje življenjskih

gradivo, bo treba izboljšati še stanovanjske prilike, predvsem za sezonske delavce na gradbiščih. Podjetje si gradi tudi lastno devetstanovansko stavbo.

V predlogu za leto 1954 se glasi priporomba za skupni družbeni prilok v narodni dohodek kočevskega okraja:

"Skupni družbeni prilok v narodni dohodek se dviga v tako velikem odstotku izključno zaradi dviga gradbeništva, ki bo porastio na 203 %." Da je

da tega dviga prislo, je zasluga vodstva podjetja, ki se ni

ustrašila dela in odgovornosti

z razširjivo gradbiščem izven meja Kočevja in je s tem začelo večino gradbenih del v tem koncu domovine. Podjetje bo plačalo poleg vseh dajatev še 33 milijonov okrajnega davka od dobitka, vsa ostala industrijska podjetja okraja, vključno Rudnik Kočevje, Tekstilna tovarna, LIP Ribnica, LIP Kočevje itd., pa bodo plačala 32 milijonov. Ta primerjava jasno pokaže vlogo podjetja "Zidar" v gospodarstvu okraja Kočevje.

Na račun podjetja je padlo

često veliko pikrih pri bombach z raznimi strani. Molče je šel

kolektiv preko vsega tega ter sedaj dokazal, da zasluži vse drugačno vrednotenje in upoštevanje, kot je bil to do sedaj običaj v Kočevju.

Andrej Arko

Sodelujte z Rdečim križem

v Tednu borbe proti

tuberkulazi

od 9. do 16. maja 1954

pogojev kolektiva, bo treba izboljšati še stanovanjske prilike, predvsem za sezonske delavce na gradbiščih. Podjetje si gradi tudi lastno devetstanovansko stavbo.

V predlogu za leto 1954 se glasi priporomba za skupni družbeni prilok v narodni dohodek kočevskega okraja:

"Skupni družbeni prilok v narodni dohodek se dviga v tako velikem odstotku izključno zaradi dviga gradbeništva, ki bo porastio na 203 %." Da je

da tega dviga prislo, je zasluga vodstva podjetja, ki se ni

ustrašila dela in odgovornosti

z razširjivo gradbiščem izven meja Kočevja in je s tem začelo večino gradbenih del v tem koncu domovine. Podjetje bo plačalo poleg vseh dajatev še 33 milijonov okrajnega davka od dobitka, vsa ostala industrijska podjetja okraja, vključno Rudnik Kočevje, Tekstilna tovarna, LIP Ribnica, LIP Kočevje itd., pa bodo plačala 32 milijonov. Ta primerjava jasno pokaže vlogo podjetja "Zidar" v gospodarstvu okraja Kočevje.

Na račun podjetja je padlo

često veliko pikrih pri bombach z raznimi strani. Molče je šel

kolektiv preko vsega tega ter sedaj dokazal, da zasluži vse drugačno vrednotenje in upoštevanje, kot je bil to do sedaj običaj v Kočevju.

Andrej Arko

Sodelujte z Rdečim križem

v Tednu borbe proti

tuberkulazi

od 9. do 16. maja 1954

pogojev kolektiva, bo treba izboljšati še stanovanjske prilike, predvsem za sezonske delavce na gradbiščih. Podjetje si gradi tudi lastno devetstanovansko stavbo.

V predlogu za leto 1954 se glasi priporomba za skupni družbeni prilok v narodni dohodek kočevskega okraja:

"Skupni družbeni prilok v narodni dohodek se dviga v tako velikem odstotku izključno zaradi dviga gradbeništva, ki bo porastio na 203 %." Da je

da tega dviga prislo, je zasluga vodstva podjetja, ki se ni

ustrašila dela in odgovornosti

z razširjivo gradbiščem izven meja Kočevja in je s tem začelo večino gradbenih del v tem koncu domovine. Podjetje bo plačalo poleg vseh dajatev še 33 milijonov okrajnega davka od dobitka, vsa ostala industrijska podjetja okraja, vključno Rudnik Kočevje, Tekstilna tovarna, LIP Ribnica, LIP Kočevje itd., pa bodo plačala 32 milijonov. Ta primerjava jasno pokaže vlogo podjetja "Zidar" v gospodarstvu okraja Kočevje.

Na račun podjetja je padlo

često veliko pikrih pri bombach z raznimi strani. Molče je šel

kolektiv preko vsega tega ter sedaj dokazal, da zasluži vse drugačno vrednotenje in upoštevanje, kot je bil to do sedaj običaj v Kočevju.

Andrej Arko

Sodelujte z Rdečim križem

v Tednu borbe proti

tuberkulazi

od 9. do 16. maja 1954

pogojev kolektiva, bo treba izboljšati še stanovanjske prilike, predvsem za sezonske delavce na gradbiščih. Podjetje si gradi tudi lastno devetstanovansko stavbo.

V predlogu za leto 1954 se glasi priporomba za skupni družbeni prilok v narodni dohodek kočevskega okraja:

"Skupni družbeni prilok v narodni dohodek se dviga v tako velikem odstotku izključno zaradi dviga gradbeništva, ki bo porastio na 203 %." Da je

da tega dviga prislo, je zasluga vodstva podjetja, ki se ni

ustrašila dela in odgovornosti

z razširjivo gradbiščem izven meja Kočevja in je s tem začelo večino gradbenih del v tem koncu domovine. Podjetje bo plačalo poleg vseh dajatev še 33 milijonov okrajnega davka od dobitka, vsa ostala industrijska podjetja okraja, vključno Rudnik Kočevje, Tekstilna tovarna, LIP Ribnica, LIP Kočevje itd., pa bodo plačala 32 milijonov. Ta primerjava jasno pokaže vlogo podjetja "Zidar" v gospodarstvu okraja Kočevje.

Na račun podjetja je padlo

često veliko pikrih pri bombach z raznimi strani. Molče je šel

kolektiv preko vsega tega ter sedaj dokazal, da zasluži vse drugačno vrednotenje in upoštevanje, kot je bil to do sedaj običaj v Kočevju.

Andrej Arko

Sodelujte z Rdečim križem

v Tednu borbe proti

tuberkulazi

od 9. do 16. maja 1954

pogojev kolektiva, bo treba izboljšati še stanovanjske prilike, predvsem za sezonske delavce na gradbiščih. Podjetje si gradi tudi lastno devetstanovansko stavbo.

V predlogu za leto 1954 se glasi priporomba za skupni družbeni prilok v narodni dohodek kočevskega okraja:

"Skupni družbeni prilok v narodni dohodek se dviga v tako velikem odstotku izključno zaradi dviga gradbeništva, ki bo porastio na 203 %." Da je

da tega dviga prislo, je zasluga vodstva podjetja, ki se ni

ustrašila dela in odgovornosti

z razširjivo gradbiščem izven meja Kočevja in je s tem začelo večino gradbenih del v tem koncu domovine. Podjetje bo plačalo poleg vseh dajatev še 33 milijonov okrajnega davka od dobitka, vsa ostala industrijska podjetja okraja, vključno Rudnik Kočevje, Tekstilna tovarna, LIP Ribnica, LIP Kočevje itd., pa bodo plačala 32 milijonov. Ta primerjava jasno pokaže vlogo podjetja "Zidar" v gospodarstvu okraja Kočevje.

Na račun podjetja je padlo

često veliko pikrih pri bombach z raznimi strani. Molče je šel

kolektiv preko vsega tega ter sedaj dokazal, da zasluži vse drugačno vrednotenje in upoštevanje, kot je bil to do sedaj običaj v Kočevju.

Andrej Arko

Dolenjski železničarji – gospodarji na svojem

Sindikalna dvorana železničarjev... Na sredni kip maršala Tita, ob njem redeti delavski prapor, državne in slovenske zastave. Ob mizah 26 resnih obravov, ki se zavedajo svetnega trenutka.

«Začenjam prvo zasedanje delavskega sveta...» Dosedanj predsednik posvetovalnega delavskega sveta je spregovoril. Pazljivo poslušajo člani poročila, prav posebej se poročilo direktorja Antona Roliha, ki jih se

nili naše železnice. Težko in trdo delo jih čaka, toda njihova žuljave roke, od sonca oganjeni obrazci, njihova trdna volja in veselje jamčijo uspeh.

Delavsko samopopravljanje uveljavlajo zdaj tudi pri železničarju, temu največjemu državnemu podjetju. Volijo predsednika delavskega sveta, ki so predlagani. Preudarno obrokujejo delegati imena na volilnih listkih. Z veliko večino glasov je bil izvoljen Martin Golobčič, deseter črnomalinskega nadzorniškega sveta v Semiču. Toplo so pozdravili delegati njegove izvolitev, nakar je takoj zavzel predsedniško mesto.

Kdo je mož, ki mu so delegati zaupali tako važno mesto? Rodil se leta 1910 v Semiču. Težko je živel v mladih letih; že leta 1927 si je poiskal kruha pri železničarju. Trdo je garjal za 320 dinarjev v mesec in bil večkrat odpuščen. V narodnoosvobodilni vojni je vedel, kje je njegovo mesto. Bil je borec 15. in 9. brigade; v deveti brigadi je postal komisar čete in bil enkrat ranjen v bitkah s fašisti. Takoj po osvoboditvi je stavil vse svoje znanje in moč na razpolago železničarju. Prav posebno se je izkazal pri obnovitvi belokranjske proge. Bil je požrtvovan delavec, dvakrat nagrajen in enkrat pohaben. Od leta 1947 je deseter vzorne skupine v Semiču. Temu možu se zaupati člani delavskega sveta odgovorno predsedniško mesto.

Nato so razpravljali o osnovnih sredstvih podjetja, o najetju kreditov, o posojilih in amortizaciji, investicijah, remontih, pomnenih so se o delu in normah, pohvalili so se o in ono, pa tudi pograljali, kar dolnejši ni veljavno. Razpravljanju so sledovali tudi gostje: tajnik Okrajnega sindikalnega sveta Nace Murgelj, zastopnik Direkcije železnic iz

Ljubljane Edo Grebenšek, načelnik oddelka za varnost prometa, ki jih je čestital k velikemu prazniku. Kot rdeča nit vsega dela mora prepletati dejavnost železničarjev skrb za varnost prometa. Sklepno besedo je imel član kolektiva vodstvo podjetja. In ni treba dvomiti, da ne bi kolektiv podjetja za vzdrževanje proge Novo mesto postal kmalu eden naših najboljših kolektivov!

Z večernimi vlaki so se vratali delegati domov, da bodo potročili volivcem, kaj so sklenili, kako bo živel v dihalu poslednjih podjetja. Kolesa vlakov, ki jih čujejo vsak dan, pa so v enakomernem ritmu pela pesem dela: nekoč brezpravni hlapci – danes svobodni gospodarji na svojem.

K. S.

17.000 litrov vode več na uro za Novo mesto

Obnova novomeškega vodovoda po napravi. Poleg zajetja v Stopičah, je že dokončan tudi zbiralnik na Težki vodi in glavni cevograd od zbiralnika do Črnomajske. 29. aprila popoldne so priključili novi cevograd na starega v Črnomajcih.

Potrošniki v mestu so zadovoljiti ugotovili, da od prvega načinka v mestu vodi voda. Tudi prebivalci v Koloniji so po dolgem času spet dobili vodo. Izdatnični dotoček vode je posledica priključitve novega cevovoda s premerom 250 mm na staro cevovo v Črnomajcih, s čimer se je pritisk povečal za toliko, da priteče v mesto sedaj okrog 17.000 litrov vode vsako uro več, to je približno za četrino več kot do sedaj, kar se seveda že poznata.

Ker bodo cevi do mesta položene po čisto novi trasi, morajo izkopiati tudi nov jarek. V enem mesecu so izkopali 1200 m jarka v najslabšem terenu. Sedaj vrtajo z kompresorjem skale in čistijo z razstrejavanjem kamene iz jarka, nakar bodo nadaljevali s polaganjem astestinov cevi premera 250 mm do zbiralnika na Črnemaju. Astestin cevi polaga oziroma nadzorjuje delo strokovnjak tovarne Anhova, ki je cevi dobavila

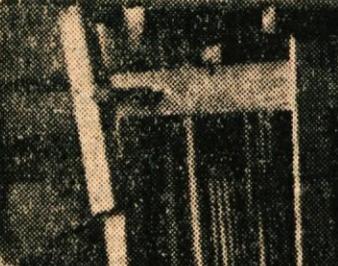
in ki tudi jamči zanje. Obenem s polaganjem novih cevi, je treba odklopiti stare, ki bodo uporabljene na drugem kraju.

Ce so delo tako v redu potekalo naprej kot dosedaj, bo glavni cevograd do zbiralnika na Črnemaju končan do srede julija, morajo celo prej. V tem času bosta nemara dogovorjeni tudi zbiralnik na Črnemaju in Marofu. Potrebno bi bilo, da Novomeščani priskočijo na pomoč režijskemu odoru s prostovoljnem delom, zlasti pri izkopu zemlje v mehkem terenu od Gotne vasi do Novega mesta in skozj mesto do zbiralnika na Marofu, ki bo poslej glavni zbiralnik za vse mesto in okolico. Cineveč bomo sami pomagali, prej bomo imeli v mestu dovolj vode, ne samo 17 ali več kubikov, pač pa toliko, kolikor jo bomo potrebovali.

Koristi od obnovljenega novomeškega vodovoda bodo tudi kraj pod Gorjanci, predvsem Težka voda in višje ležeče vasi načelne področja. Na Težki vodi je napravljena izlivka za bližnje vase. Tako bo Težka voda imela

vodo sredi vasi, v suši pa bodo na izlivku dobivali vodo tudi prebivalci višje ležečih vasi in jim ne bo treba več hoditi na potok v Črnomajci.

(Prejšnji teden Novo mesto ni imelo vode skoraj dva dni zaradi cevi, ki je počila v izredno težkem terenu. Požrtvovanimi delavci so se potrudili, da so navzite dežji in izčimljivo posledje vodovod popravili v rekordnem času.)

Zena in dom

Odpričajmo takšne napake!

Ko se srečata znanki, je pač nekako samo po sebi razumljivo, da si med drugim potoroži o vsakdanjih težavah. Zal pa se to vse prepogosto prelje v pogovor o takšnih zadevah, ki naj bi ostale le v krogu družine. Ne potemočimo prav prerade o napakah članov družine, sorodnikov, znancev? Govoriti o napakah odstotnih pa se pravi – obrekovanji. In če bi se večina kritično vprašala: nisem med tistimi, ki bi jim

pogost iz prav takega nepomenljivega »pogovora« (beri: obrekovanja) pride do vse hujših in hujših otočib, ki dobitjo končno pečat na sodišču.

Preveliki zaupljivost je druga slaba stran, ki se je mnoge žene morejo oresti. Razumljivo je, da si dve dobri znanki zaupata intimne zadeve. Manj razumljivo pa je, da mnoge žene v javnih lokalih, pri frizerju, v bolnišnicah, v vlakih razlagajo podrobne zadeve iz svojega življenja popolnoma neznanim ljudem. Pri tem se prav nič ne zavedajo, da si kdor koli lahko kakor koli napovedno razlagajo ali takšno zaupanje celo izrabiti.

Toliko je v življenju večih in lepših stvari, ki ne zadevajo drobnih človeških razprtij. Izmenjava izkušenj, nasvet v besedi in dejanju, razprava o vzgojnih in šolskih problemih — brez števila drobnih in velikih zadev, o katerih je vredno govoriti, izmenjati misli. Obogateni po takšnem razgovoru se bosta znanki mirno razšli, ne da bi se neprjetno združili, ko bi se ozrli in spoznali, da je njunemu pogovoru prisluškoval nezaželeni nekdo.

Na razstavi ob občinskem prazniku v Adleščih so pokazale tkalke tudi dragoceno novost, kako se doma tke lepo in trpežno voljeno sukno. — To je uspeh strokovnih tečajev, ki so bili v Adleščih že širje in bodo z njimi še nadaljevali.

Dve novi izdaji založbe „Kmečka knjiga“

Prizadevna »Kmečka knjiga« ne izdaja le svojih rednih 4 knjig na leto, ampak je svoj program razširila in pokazala, da razume kulture potrebe našega podežela. S svojim izbranim v kvalitetnim programom postaja priljubljena in ugodna založba, o čemer pričajo tudi njeni zadnji dve knjigi.

Drago Vresnik:
DAN V OKTOBRU

Povest mladega pisatelja Vresnika zasluži mnogo bralcev, saj je nedvomno eno najbolj doživeto napisanih del.

Pogledjemo najprej socialni sestav naših študentov in pravljenci s predvojnim in z onim iz prejšnjih let, kar nam bo pokazalo, da je naša vsebinska vstopnina, ki jih študentje se so zato družili v odporne podtalne organizacije pod vodstvom konstitučne partije in pravljenci iz zavoda za vodstvo mladosti.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Obstajajo nečeni socialno ekonomski problemi, ki postajajo izven kontrole družbenih storitev.

Ob

VLAK DIRJA KOT LETALO Jurčičeva proslava na Muljavi

Prvi rekord vlaka - 30 km na uro; zadnji rekord - 243 km na uro

Vlak na progi Dijon—Beaune v Franciji je nedavno prevozel v eni uri 243 km in s tem dosegel največjo brzino v zgodovini železniškega prometa. Vozil je po normalno grajeni progi, z lokomotivo težko 106 ton, ki jo žene nekaj močnih Diesel motorjev. Lokomotiva ni bila zgrajena posebej za to brzino, temveč jih v Franciji izdelujejo že serijsko. S tem je železniški promet dosegel velik uspeh v boju s svojim najnevarnejšim tekmemecem — z letalom, kajti vlak je vozil s tako brzino, kakor povprečna letala s propelerji. Slavna »Raketa« — lokomotiva »četa železnici« Stephenson, je pa 1825 v tekmovanju lokomotiv dosegla največjo brzino, rekord — 30 km! In vendar so se prav iz te lokomotive razvile vse kasnejše, tudi najsdobnejše. Če pogledamo to staroslavno lokomotivo in zraven moderno, se nam zdri, kakor bi pri merjali pastirsko kolibko z nebotičnikom. Zadnjih sto let je tehnika dosegla res fantastičen razvoj.

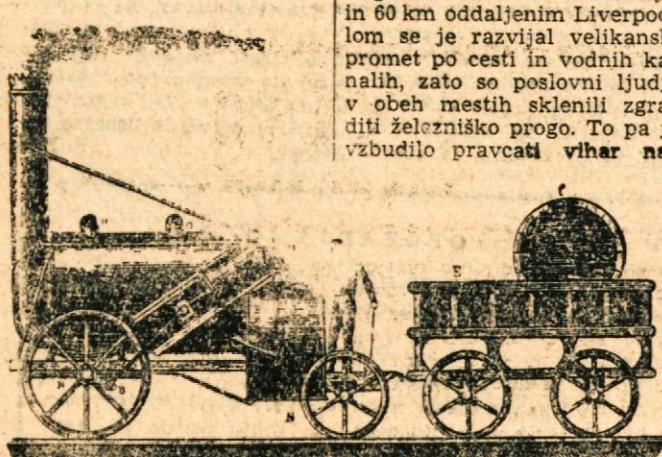
Prve tračnice in prve proge

V rudniku so za prevoz premoga že dolgo uporabljali lesene tračnice, po katerih so vozički vlekli konji. Anglež Curr je pa leta 1776 postavil v nekem angleškem rudniku namesto lesenih tračnic tračnice iz litega železa. Proti tej novotariji so se uprili sami kopaci, češ da ta proga ogroža njihov obstanek, kajti po železni tračnicah se je lahko prevažalo več premoga in hitreje, popravil je bilo pa manj. Izumitev je moral kratkomalo pobegniti v bližnji gozd, kjer

vredna voda, pa spremenil v lokomotivo in sploh iz osnovne stvoril železnico. Zato je ga finalni izumitelj in inženir, ki ni nikdar hodil v šolo in se je naučil brati in pisati še v svojem osemnajstem letu, z vso pravico nazvan »oče železnice«.

»Železnica je strašna nevarnost!«

Druga proga, ki so jo začeli graditi, je bila Liverpool-Manchester, sprva prav tako zamišljena za konjsko vprego. Med Manchesterom, središčem angleške tekstilne industrije, in 60 km oddaljenim Liverpoolsom se je razvijal velikanski promet po cesti in vodnih kanalih, zato so poslovni ljudje v obeh mestih sklenili zgraditi železniško progo. To pa je vzbudilo pravcati vihar na-

Stephensonova »Raketa«

se je skrival nekaj dni, da je razburjanje uplahnilo, sicer bi ga pobili. Vendar so nove železni tračnice pokazale toliko prednosti, da so kaj kmalu začele povsod zamenjavati dotedanje lesene. Na takih tračnicah so začele voziti prve lokomotive, tudi Stephensonove, ki jih je, kot glavni inženir premogovnika v Killingworthu, začel graditi za prevoz premoga do bližnjega pristanišča. Leta 1821 mu je bila povjerjena graditev proge med industrijskimi mesti Stockton—Darling, to je bila prva medkrajevna železnica na svetu. Po njej naj bi vozili s konjsko vprego, na strminah bi pa vozove vleki z vtirom, toda Stephenson je že imel svoje račune z lokomotivami, ki so v njegovem premogokopu že zanesljivo in uspešno opravljale svoj posel. Svečana otvoritev proge je bila 27. septembra 1825, velik zgodovinski datum v razvoju tehnike. Proga na progi so prevezle Stephensonove lokomotive, zato je ta dan rojstni dan železnice. George Stephenson ni izumil železničnih tračnic, niti zgradil prvo parno lokomotivo. Toda od primitivnih železničnih tračnic je naredil zanesljive železnične proge, komaj gibljive, nerodne lone, v katerih je

sprovočanje, kajti lastniki lajdi in cestnih prevoznih podjetij so se zbalili za svoj mastni zasluzek. Graditelji proge so naleteli na največje težave že takoj spotačka. Prebilovalci okoliških krajev in lastniki kraljevih kmetij so se vzemali začelo na Dolenjskem zemljišču, po katerih naj bi šla proga, so se upirali z vsemi sredstvi, čuvani so še od lastnikov kanalskih družin, v severu, ki so do dosedanjega prevoza uživali koristi. Tepli so delavce, jih napadali s kamnenjem in tudi z orojem, univečali orodje, instrumente in podobno.

Ohrabreni po uspehih pruge Stockton—Darlington je

Napadalna sova v Zagozdacu

Na cerkevem zvoniku v Zagozdaku pri Crnomlju so skoraj vedno gnezdale in domovane sove. Pred kakim sedemdesetim leti je imel tu svoje kraljestvo posebno bud samec, ki je ponoči napadel mimoidej ljudi. Posebno pliko je imel na ponocnjake, ki so razgrajali ali vplili. Bliškovito se je spustil z zvonikove lime in se zakadil po navadi v hrbit ali v vrat nočnemu spotniku. In ker njegevi ostri kremplji niso preveč nežno božali, se mersikdo pojedti ni niti upal mimo cerkev. Ljudje so pripovedovali, da je bojevit nočni napadalec na podoben način napadel vrsto ljudi, dokler ga ni eden izmed domačinov nadmodril. Sel se je sprehat ponovi v bližini zvonika in izviral bojevitega sovano. Se poropej se je dobro začetil nad glavo je držal govor. Ko se je sovji poglavar kot običajno spet z vso silo zaletel proti človeku, je občičal v trnju in tako ga je domačin z luhkoto prijal in ubil.

Za lepoto in zdravje samo kremz

SOLEA

proizvod tovarne »ZLATOROG« — Maribor

Ivo Pirkovič:

Pozabljeni šentjoški zgodovinar

Danes je čisto pozabljen naš novomeški rojak, plodoviti zgodovinar in potopisec Aemilianus Janič iz St. Jošta pri Novem mestu. Zasluži, da ga izkopljemo iz zapabe in uvrstimo v kartoteko naših znamenitih kulturnih delavcev, ceprav je živel in delal v tujini.

Janič se je rodil 20. februarja 1757 v St. Joštu v Istri, kot pravi Wurzbachov Biograf, leksikon avstrijskega cesarstva (1857-92), ali »pri Poganci«, kot je pred sto leti točneje zapisal dr. V. F. Klun. V Grazu je Janič študiral cerkveno zgodovino in hebrejsčino, nato pa na Dunaju patrologijo, civilno in kazensko pravo. 21. marca 1782 je bil posvečen v duhovnika in stopil na Nizjem Avstrijskem v benediktinsko opatijo Göttweih, ki so jo zavoljili znane bogastva. Imenovani so ustanovili pri Ženkevsko belču. Aemilianus je po vsej verjetnosti Janičeve redovno ime. Janič je služil nato na farah v Purgu in Klobu in bil nato šest let župnik v

Roggendorfu. Vse te kraje bi treba iskati verjetno na Nizjem Avstrijskem.

Leta 1788 je Janič obiskal Italijo. V Rimu ga je daval spritel papež Pij VI., v Neapelju pa je bil gost dvornega spovednika škofa Gürlerja. Na željo neapeljskega kralja Ferdinand IV. — sporočil mu jo je poslanik markiz de Gallo — je Janič leta 1790 spremjal kneza Adama Auerpersa na njegovem potovanju po Italiji in Siciliji, ki jo je vso videl Bil je tudi na Etni. Po tem potovanju je napisal »Najnovejši opis srečnega otoka Sicilije in sosednje dedne dežele« v dveh delih (izlec v St. Pöltnu 1793). Na zvezki jih je imel Janič iz tistega časa s Sicilijo, kaže tudi njezino opis veličanstva z Dučnja v Benetki in Florencio v treh zvezkih (Celovec 1792).

Na priporočilo neapeljskega kralja je postal Janič član znamenite opatije na Monte Cassinu, v kateri so se v zadnji vojni utrdili

Nemci in je bila v silnih bojih z zavezniški do tal porušena.

Na kraljevem dvoru v Neapelju je takrat vel omamni duh heroične antike in njenega okusa za lepoto, kar prej le v renesansi. To zanimanje je prestolnica oben Sicilij dolgovala še kraljici Mariji Amalijiji Kristini, ki se je leta 1738 primozila na dvor Karla Bourbonskega s Šaškega. Ta ženska je strastno izbirala staroveške kipe in tako začela leta 1748 odkopavati tudi staroveške Pompeje, ki jih je skoraj pred 1700 leti zasul ognjenški pepel bruhajočega Vezuva v strašni katastrofi, ko so si ljudje iz strahu pred smrto sami jemali življenejši. Ker tu ni našla dovolj zakladov, se je kraljica lotila tudi odkopavanju Herkulanea, ki ga je bila isti čas kot pepel Pompeje, zalila 20 metrov debela plast žareče lave.

V starodavnih pokopanih mestih je prihajala na dan

umetniški zakladi tudi zadnja okamenela scena vele pompejanske drame. Začudenim ljudjem se je odkrivalo življene, kakor je nekoč v starem veku v smrtni grobi nenadoma otrplilo. V pečeh so našli kraljičini kopaci kruh, v krčmi na mizi polje in napitek ljudi, ki so nedaleč proč poginili. Druga sužnja so spoznali po vezeh na rokah. Pes je bil še na verigi. Naleteli so na mater, ki se je z detetom skušala rešiti, in zopet na drugega, ki je v pesti tiškal svoje zlatnike. V neki hiši je zasulo ženske in psa. Gladna živil se je še nekaj časa hranila z mrtvecem in raznesla kosti po hiši. Drugje so videli 34 trupel z ostanki koze. Nekdo se je s sekiro hotel pretolči iz zasebne hiše, skozi luknjo v stenpa se mu je vsul žareč pepel. Poskusil je še na drugi strani hiše in omagal. Odrogje, napisal potreščine, napisal umetnine, zaviki papirusa in kujžnicni »Villa dei papiri« v kateri je študiral še starovski filozof Philodemus: gledališče, »Ciceronova vila s krasnimi freskami, vse to

je spravljala v pokopanih mestih pod Vezuvom rovnica na dan. V kraljevih zbirkah v Neaplju so se kopili zakladi dragocenosti in lepote. V ta neapeljski svet, katerevse je na takoj predstavljeni način razodela davnin preteklost, je 1755 prišel Nemec Johann J. Winckelmann, najprej za kuižnjarja in urejevalca zbirki kardinala Albani, pozneje pa je postal čuvar vseh starin v Rimu in okolicu in obiskal tudi Pompeje in Herkulanum. Žal je tega izrednega človeka že leta 1768 umoril v tržaškem gospodstvu razbojniški, s katerim se je bil Winckelmann mimogrede spriznjal in mu neprevidno pokazal zlatnike. Ze pa je Winckelmann dodeljeval napisal tri znamenita dela, ki veljajo za začetek znanstvene arheologije.

Ta druga renesansa je na

bourbonskem dvoru v Neapelju in drugod po svetu oživila zanimanje za grško in rimsko antiko in z starim vekom. In ga iznimivo mesto pride 24 let po Winckelmannovi smrti naš Emanijan Janič, ki se je skoraj gotovo prav tu navzdeč zanimala za star vek, ki mu poznaje narekuje vse življene njegovo pisateljsko delo.

Slavnostni govor je imel univerzitetni profesor dr. Anton Slodnjak, ki je v jedrnih besedah orisal Jurčičev pomen za naš kulturni in slovenski razvoj ter z nekaterimi novimi osvetljivimi predstavili velikega Muljavčana. Predsednik odbora za proslavo

Jurčiča v »Stribicu« je tudi njegova zibka, rojstni list, spričevala, podobe itd. Pri proslavi so sodelovali združeni mladinski pevski zbori in godba Ljudske milice iz Ljubljane, v osnovni šoli pa je bila lepo urejena in bogata razstava

Jurčiča v »Stribicu« je tudi njegova zibka, rojstni list, spričevala, podobe itd. Pri proslavi so sodelovali združeni mladinski pevski zbori in godba Ljudske milice iz Ljubljane, v osnovni šoli pa je bila lepo urejena in bogata razstava Jurčičevih rokopisov, prvih natisov in raznih zabeležek. Pomenljivo slovesnost je počastila tudi dolenjska Metropola; ljudski odbor mestne občine je kot svojega zastopnika poslal na Muljavo književnika Severina Salija.

Slavnostni govor je imel univerzitetni profesor dr. Anton Slodnjak, ki je v jedrnih besedah orisal Jurčičev pomen za naš kulturni in slovenski razvoj ter z nekaterimi novimi osvetljivimi predstavili velikega Muljavčana. Predsednik odbora za proslavo

Jurčičeva rojstna hiša, v kateri so v nedeljo odprli muzej

dr. Anton Melik je zatem otvoril v Jurčičevi rojstni hiši muzej in ga izročil v varstvo ljudskemu odboru občine Krka.

Za ureditev Jurčičeve sobe in »Stribicu« je poskrbel Zavod za varstvo kulturnih spomenikov. Soba je urejena kakor za časa

Travnova »BELA ROZA« v slovenščini

Prešernova družba je izdala odločno delo nemškega pisatelja B. Travna roman »Bela roza«. Travna roman odpira v Beli roži veren pogled v amoralno življenje ameriških magnatov, v svet tistih, ki vladajo, ne da bi bili kronani, ki odločilno posegajo v svetno dogajanje, odločajo o vojnah in podobno, a so hkrati sužnji lastnega sistema.

Roman je ilustriral in okusno opremil M. Sedej. Knjiga obsega 230 strani in je natisnjena na dobrem brezlesnem

CISTO PO ITALIJANSKU

V Neaplju je 70-letni Luigi Cioffoli na trgu zagledal svojega starega sovražnika, 80-letnega Gennaro Carella, potegnil pištole in sprožil 15 strelov. Sele ko je izpraznil ves okvir, se mu je mogla približati policija in ga razoroožiti. Ugotovili pa so, da od vseh 15 strelov ni Carella zadel nobeden.

Roman je ilustriral in okusno opremil M. Sedej. Knjiga obsega 230 strani in je natisnjena na dobrem brezlesnem

Knjige iz Kremija

Odkar so likvidirali Berijo, sta bila kremelska veljavka in privaka Malenkova in Molotov. Toda prišel je tretji in Molotov odrinil na tretje mesto. Ta tretji, ki je sedal po veljavni drugi, je Hruščev. Pri zadnjem volitvah za Vrhovni sovjete je bila Malenkova ponudena kandidatura iz 756 volilnih okrajev, Hruščevu iz 540, a Molotovu iz 413. Torej je Hruščev po pomenu in avtoriteti drugi. Povrhu je še svak Malenkova.

Trije iz Kremija

Odkar so likvidirali Berijo, sta bila kremelska veljavka in privaka Malenkova in Molotov. Toda prišel je tretji in Molotov odrinil na tretje mesto. Ta tretji, ki je sedal po veljavni drugi, je Hruščev. Pri zadnjem volitvah za Vrhovni sovjete je bila Malenkova ponudena kandidatura iz 756 volilnih okrajev, Hruščevu iz 540, a Molotovu iz 413. Torej je Hruščev po pomenu in avtoriteti drugi. Povrhu je še svak Malenkova.

OKROGLE in OKROGLIČASTE

Neki strog polkovnik ameriške armade je prisel nadzorovati vojaško kuhinjo. Kubar je imel ravnopravno v kulinari kot kolom. Rad bi poskusil, je rekel kuharček odločno. Ampak... je v zadregi začel kuhar.

»Nič ampak, žlico sem.«

Kuhar mu je dal žlico. Polkovnik je poskusil, zakašljil in izpljunil ter zavplil. »Svinčarija! In temi vse pravite juha!«

»Ne, gospod polkovnik, saj sem vam hotel povedati... v tej vodi smo pomislili posodo.«

KMEČKA TRMA

Janeza so poklicali na sodišče zaradi alimentov. Sodnik mu je razložil tožbo in nato vprašal:

»Torej Janez, boš plačal?«

»Nak, plačal pa že ne bom.«

»Tako? Poznas Mico?«

»Poznam.«

»Imam.«

»Torej boš plačal?«

»Ne bom, ker nič nimam.«

»Ne bo držalo. Oče ima lepo kmetijo, ti si pa edini sin. Ce ne plačaš, te bomo primorali.«

»Ne boste me. Jo pa že rajši vz